

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-251 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-20/378-117
Karar Tarihi : 31.03.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Ümit Nevruz ÖZDEMİR, Ekrem SOLMAZ, Hatice YAVUZ

C. BAŞVURUDA BULUNANLAR : - Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
Göksu Mah. Gazi Bulvarı No:531 07310 Antalya
- Resen

20 **D. HAKKINDA İNCELEME YAPILANLAR:**

- Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş.
Vişnezade Mah. Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Sok. Marmara
Apt. No:4/2 34357 Beşiktaş/İstanbul
- Denizli Çimento Sanayi Türk A.Ş.
Ankara Asfaltı 40. Km. Kaklık / Denizli
- As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İçeriova Alan Mevkii Kızılkaya Kasabası Bucak / Burdur
- Konya Çimento Sanayi A.Ş.
Horozluhan Mah. Ankara Cad. No:195 42300 Selçuklu / Konya

30 **E. DOSYA KONUSU: Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş., Denizli Çimento Sanayi Türk A.Ş., As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin anlaşma yapmak suretiyle dökme çimento ve hazır beton sektöründe birlikte hareket ettikleri iddiası.**

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- 40 - Antalya Ticaret ve Sanayi Odası 33. Meslek Komitesi'nin (İnşaat Faaliyetleri) Ekim ayı olağan toplantısında, hazır beton fiyatlarının son iki ayda yaklaşık %40 oranında arttığı ifade edilerek, çimento fabrikalarının (Göлтаş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.- Antalya Şubesi, Denizli Çimento Sanayi Türk A.Ş. - Antalya Bürosu Şubesi ve As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.- Antalya Serbest Bölge Şubesi) bu konuda aralarında anlaşarak birleştiği ve mevcut durumun sektörü direkt olarak etkilediğinin belirtildiği,
- Beton fiyatlarındaki fahiş artışın ve firmaların kartelleşmesinin rekabetin ortadan kalkmasına sebebiyet verdiği iddia edilmektedir.

Ayrıca, dosya kapsamında raportörlerce, başvuru konusu iddialara ilişkin daha ayrıntılı bilgi alabilmek amacıyla Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi ve 33. Meslek Komitesi Müdür Yardımcısı ile görüşülmüş, yapılan görüşmede, Göлтаş Göller

50 Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. (Göлтаş Çimento), Denizli Çimento Sanayi Türk A.Ş. (Denizli Çimento) ve As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (As Çimento)'nin 2010 yılı Eylül ve Ekim aylarında dökme çimentoya yaklaşık %50 oranında zam yaptıkları, aynı zamanda Antalya iline hazır beton satışı yaptığı belirtilen söz konusu firmaların daha sonra hazır beton fiyatlarına zam yaptıkları ayrıca başlanmış bir inşaata hazır beton vermeyi reddetmelerinin ve giderek tek sağlayıcıdan mal almaya zorlamalarının piyasada müşteri paylaşımına gidildiğini gösterdiği, çimento ve hazır betonda yapılan bahse konu zamlar sonucunda Antalya ilinde faaliyet gösteren diğer hazır beton firmalarının da fiyat artışına giderek hazır beton satın alan tarafların mağdur edildiği iddialarında bulunulmuştur.

60 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.10.2010 tarih ve 7895 sayı ile intikal eden başvurular üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 03.11.2010 tarih ve 2010-2-251/İİ-10-372.ÜNÖ sayılı İlk İnceleme Raporu, 10.11.2010 tarih ve 10-71 Kurul toplantısında görüşülerek, önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 15.03.2011 tarih ve 2010-2-251/ÖA-11-372.ÜNÖ sayılı Önaraştırma Raporu 24.03.2011 tarih ve REK.0.06.00.00-110.02.02/156 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-20 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

70 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; iştirakleri vasıtasıyla hazır beton sektöründe faaliyet gösteren Göлтаş Çimento, Denizli Çimento, As Çimento ve Konya Çimento'nun Antalya ilinde dökme çimento ve hazır beton fiyatlarına birlikte zam yaptıkları ve müşterileri paylaştıkları yönünde yeterli bilgi ve belgeye ulaşılamadığından anılan teşebbüsler hakkında aynı 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüsler¹

80 Önaraştırma konusu iddialar temel olarak, Göлтаş Hazır Beton ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. (Göлтаş Hazır Beton), Denizli Çimento ve As Çimento'nun anlaşma yapmak sureti ile dökme çimento ve hazır beton fiyatlarına birlikte zam yaptıkları ve müşteri paylaştıklarına ilişkindir. Bu çerçevede, anılan teşebbüslere ve yapılan inceleme sonucunda Antalya iline önemli miktarda çimento satışı gerçekleştiren ve Antalya ilinde hazır beton alanında da faaliyette bulunan Konya Çimento Sanayi A.Ş. (Konya Çimento)'ya ilişkin bilgilere özet olarak yer verilmiştir.

I.1.1. Göлтаş Çimento ve Göлтаş Hazır Beton

1973 yılında Isparta, Burdur, Antalya ve kısmen Denizli bölgesine çimento satışı yapmak amacıyla faaliyete başladığı belirtilen Göлтаş Çimento'nun toplam klinker üretim kapasitesi 6.200 ton/gün, çimento üretim kapasitesi ise 600.000 ton/yıl'dır. Şirket halka açık bir şirkettir ve şirketin hisseleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem görmektedir. Göлтаş Çimento'nun iştiraki olan Göлтаş Hazır Beton ise hazır beton sektöründe 1996 yılından itibaren faaliyet göstermektedir. Göлтаş Hazır Beton'un Isparta, Antalya, Manavgat, Yeniköy ve Alanya'da hazır beton üretim tesisleri bulunmaktadır.

I.1.2. Denizli Çimento ve Modern Beton San. ve Tic. A.Ş. (Modern Beton)

90 Eren Holding A.Ş. ve CRH Group'un %50'şer oranda hissesine sahip olduğu Denizli Çimento 2007 yılı itibariyle, 1.810.000 ton klinker ve 2.500.000 ton çimento üretim kapasitesine sahip bulunmaktadır.

¹ Teşebbüslere ilişkin bilgilerde internet sitelerinden faydalanılmıştır.

Denizli Çimento'nun bir kuruluşu olan ve 1993 yılında kurulan Modern Beton, Denizli, Aydın, İzmir, Manisa ve Antalya'da bulunmakta olan 17 tesisinde hazır beton üretmektedir.

I.1.3.As Çimento ve As Ado Hazır Beton San. Nakliyat ve Tic. A.Ş. (As-Ado Beton)

100 As Çimento Burdur ili Bucak ilçesinde yer almaktadır ve yıllık 4.300.000 ton klinker üretme, 6.500.000 ton çimento öğütme kapasitesine sahiptir. As-Ado Beton ise 2007 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Dosya mevcudu bilgilere göre As Çimento'nun bir kuruluşu olduğu belirtilen As-Ado Beton'un Isparta, Denizli, Antalya merkez, Serik, Alanya ve Manavgat tesisleri de dahil olmak üzere toplam on üç adet hazır beton tesisi bulunmaktadır.

I.1.4.Konya Çimento

Konya Çimento, Ankara'da faaliyet gösteren bir entegre çimento fabrikasını da (Baştaş Çimento) kontrol eden Vicat Grubu bünyesinde faaliyet göstermektedir. Konya Çimento'nun Konya, Karaman ve Antalya illerinde toplam 11 adet hazır beton tesisi bulunmaktadır. Konya Çimento, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgelerine çimento satışı gerçekleştirmektedir.

I.2. İlgili Pazar

110 I.2.1.İlgili Ürün Pazarı

Çimento temel olarak beyaz çimento ve gri çimento olmak üzere iki ana ürün grubuna ayrılmaktadır. Gri çimento, inşaat ve alt yapı sektörünün en büyük girdilerinden birisi durumundadır. Beyaz çimento ise daha çok yapıştırıcı ve derz dolgu malzemeleri, mimari ve dekoratif betonlar, prefabrik dış cephe panelleri, prekast elemanları üretiminde kullanılmaktadır. Bu bakımdan beyaz çimentonun kullanım alanı ve miktarı gri çimentoya oranla çok azdır. Beyaz ve gri çimentonun (özellikle bunların girdisi konumundaki klinkerin) üretim süreçleri birbirinden ayrı yürütülmekte olup, bunların arz ve talep bakımından ikame olması söz konusu değildir. Bu bakımından bu iki çimento türünün ayrı pazarlar olarak ele alınması gerekmektedir.

120 Çimento türleri ile ilgili bir diğer ayırım ise "torbalı" ve "dökme" olmak üzere pazarlama yöntemi açısından yapılmaktadır. Ayrıca, içerisindeki katkı maddesine göre de çeşitli ürün gruplarına (PKÇ 32,5, PÇ 42,5 gibi) ayrılmaktadır.

Dosya konusu başvuru, çimento sektörü bakımından, hazır beton üretimi gerçekleştiren bir teşebbüse mal verilmesinin reddedilmesine ilişkindir. Hazır beton üretiminde ise temel olarak dökme çimento kullanılmaktadır. Ayrıca dökme çimento, hazır beton tesislerinin yanı sıra diğer endüstriyel üreticiler ve silosu olan büyük inşaat şirketleri tarafından kullanılmakta iken; torbalı çimento, "elle beton dökümü" gibi daha düşük yoğunluklu tüketim gerektiren işlerde kullanılmak üzere talep edilmektedir.

130 Torbalı ve dökme çimento, sadece tüketicileri açısından değil, tüketim merkezleri açısından da farklılık göstermektedir. Dökme çimento müşterileri genellikle şehir merkezlerinde yer almaktadır. Ayrıca dökme çimentonun nakliyesi, kapalı özel kamyonlarla (silobas) yapıldığından tek yönlü nakliyeye neden olmakta ve bu da nakliye maliyetini yükseltmektedir. Buna karşılık, torbalı çimentonun nakliyesi, genel amaçlı nakliye kamyonlarıyla yapılabilmekte ve çift yönlü nakliye avantajına sahip olduğunda, daha düşük nakliye maliyetiyle çok daha uzun mesafelere satılabilmektedir².

² 19.10.2006 tarih ve 06-77/992-287 sayılı Rekabet Kurulu Kararı

140 Hazır beton ise; belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen ve üreticiye taze beton olarak sunulan bir inşaat malzemesidir. Hazır beton ürünleri, kullanım amaçları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C25+ gibi alt kategorilere ayrılabilmeyle birlikte türler arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, dosya bakımından ilgili ürün pazarları “dökme çimento pazarı” ve “hazır beton pazarı” olarak belirlenmiştir.

1.2.2.İlgili Coğrafi Pazar

1.2.2.1.Dökme Çimento Pazarı Bakımından

150 Bilindiği gibi çimentonun yükte ağır pahada hafif niteliği, çimentonun ekonomik olarak satılabildiği bölgeyi sınırlandırmakta, bu bölgeyi büyük ölçüde nakliye masraflarının ürünün fiyatına ve/veya toplam maliyetine oranı belirlemektedir. Bu bölgenin dışına çimento satılması, nakliye masraflarını artırmakta, bu da karlılığı ortadan kaldırmaktadır. Bu nedenle, çimento sektörünü konu alan rekabet hukuku incelemelerinde ilgili coğrafi pazar, fabrikanın bulunduğu yerden 250-300 km ile çevrelenen bölge dikkate alınarak bölgesel seviyede belirlenmektedir.

İlgili coğrafi pazarın bölgesel seviyede belirlendiği bu gibi durumlarda, incelenen bölgeler arasında ürün giriş çıkışını ele alan Elzinga-Hogarty testi, ilgili coğrafi pazarı tespit etmekte kullanılan yöntemlerden biridir. Elzinga-Hogarty testinin genel mantığı şu şekildedir: eğer belli bir coğrafi pazara dışarıdan girişler (ithalat) ve o bölgeden dışarıya çıkışlar (ihracat) az oluyorsa, o bölgede ilgili ürünün fiyatı diğer bölgelerden bağımsız olarak tespit edilebilecektir. Bu durumda bu bölge, ilgili coğrafi pazar olarak tanımlanabilecektir.

160 Rekabet Kurulu da, özellikle çimento sektörüne yönelik çeşitli kararlarında söz konusu testi detaylı bir biçimde ele alarak coğrafi pazarı tanımlamıştır. Testin uygulanması sonucunda elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda özetlenmektedir:

Tablo 1: LİFO ve LOFİ oranları

İLLER	LİFO Oranları (%)	LOFİ Oranları (%)
Isparta	71	25
Isparta + Burdur	91	17
Isparta + Burdur + Antalya	72	69

Kaynak: Teşebbüsler ve Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB)

170 Tablo 1’de de görüldüğü üzere, coğrafi pazar Göлтаş Çimento’nun faaliyet gösterdiği Isparta olarak ele alındığında o bölgedeki üretimin tüketimi karşılama oranını gösteren LİFO ve o bölgedeki üretimin ne kadarının yine o bölge içinde satıldığını gösteren LOFİ değerleri eşik değerlerinden düşük çıkmaktadır. LİFO değerinin düşük çıkması Isparta’ya diğer illerden önemli miktarda çimento girmesinden, LOFİ değerlerinin düşük çıkması ise Isparta’dan diğer illere yüksek miktarda çimento satılmasından kaynaklanmaktadır. İl bazında dökme çimento tüketimine oranla Isparta’dan yüksek miktarda satış yapılan ve Isparta’ya yüksek miktarda satış yapan Burdur’un analize eklenmesi ile LOFİ değeri yükselmiş, fakat Isparta ve Burdur’dan diğer illere yüksek miktarda çimento satışı yapılması sebebiyle LİFO değeri daha da düşmüştür. Daha sonraki aşamada Isparta ve Burdur’dan en yüksek satışın yapıldığı Antalya’nın eklenmesi ile LOFİ değeri belirli oranda yükselmiştir. Analize bir sonraki aşamada belirtilen üç ile en yüksek satışı yapan fabrikaların bulunduğu Konya ve Denizli illeri de eklenebilirdi. Ancak Konya ve Denizli’den Isparta, Burdur ve Antalya illerini yapılan satışlar üç ilin toplam tüketiminin sırasıyla %11 ve %6’sını oluşturmakta; buna karşın

180 Konya ve Denizli'den belirtilen üç il dışında Konya, Denizli, İzmir, Muğla ve Aydın'a yüksek miktarda dökme çimento satışı yapılmaktadır. Her ne kadar analizin bu aşamada sonlandırılması LİFO ve LOFİ değerlerinin eşik değerlerin altında çıkmasına yol açsa da ilgili coğrafi pazarın Isparta, Burdur ve Antalya'dan daha geniş tanımlanması durumunda LİFO ve LOFİ değerleri daha da düşük çıkacaktır. Belirtilen nedenlerle dosya açısından dökme çimentoya yönelik ilgili coğrafi pazar "Isparta, Burdur ve Antalya illeri" olarak tanımlanmıştır.

I.2.2.2.Hazır Beton Pazarı Bakımından

190 Hazır beton kısa süre içinde kullanılma zorunluluğu olan, stoklanamayan, yüksek taşıma maliyetleri olan ve belirli bir sürenin geçmesi halinde kullanılabilmesi için gerekli özellikleri kaybeden, uzun mesafeli taşınması hem teknik hem de ekonomik açıdan mümkün olmayan bir üründür. Söz edilen bu özellikleri ve yüksek taşıma maliyetleri nedeniyle, hazır beton, üretildiği santralden yaklaşık 50 km uzaklığa kadar taşınabilmektedir. Öte yandan, 50. km'lik mesafe kriteri her durumda geçerli değildir. Bu mesafe, yol, iklim ve doğal koşullara göre artabilmekte veya azalabilmektedir. Bu noktada, betonun tesiste transmiksere yüklenmesi, tesisten transmiksere ile inşaat alanına ulaştırılması, müşteri tarafından teslim alınması ve pompa aracılığıyla kalıba yerleştirilmesinde geçen sürenin hazır betondaki kıvam ve işlenebilirlik kayıplarının önlenmesinde kritik eşik olan iki saatlik sürenin altında olması gerektiğinin de dikkate alınması gerekmektedir. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazarın belirlenmesinde esas alınacak kriter temel olarak, hazır betonun yukarıda önemle üzerinde durulan en fazla 2 saat içinde tüketilme zorunluluğu ve yaklaşık 50 km mesafeye kadar taşınabiliyor olma özellikleridir. Mevcut dosya özelinde ise önaraştırma konusu iddiaların Antalya ilinde gerçekleştiği ileri sürülmekle beraber dosya konusu iddiaların değerlendirilmesinde hazır beton pazarına ilişkin kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımının yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

I.3. Değerlendirme

210 Dosya konusu iddialar temel olarak ilgili pazarlarda faaliyet gösteren Göltaş Çimento, Denizli Çimento ve As Çimento'nun aralarında anlaşma yapmak suretiyle Antalya ilinde dökme çimento ve hazır beton fiyatlarında zam yaptığı ve müşteri paylaştıklarına ilişkindir. Bu kapsamda, Denizli, Isparta, Burdur ve Antalya'da çimento üretiminde önemli payı olan Göltaş Çimento, Denizli Çimento ve As Çimento ile hazır beton sektöründe faaliyet gösteren iştirakleri Göltaş Hazır Beton, Modern Beton ve As-Ado Beton'da raportörlerce yerinde inceleme yapılmıştır. Söz konusu incelemelerde dosya konusu iddiaları destekler nitelikte herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamamış ancak, şikâyet edilen teşebbüslerin yanı sıra ilgili pazarlara önemli miktarda satış gerçekleştiren Konya Çimento'dan talep edilen bilgiler çerçevesinde dosya konusu iddialar değerlendirilmiştir.

I.3.1. Anlaşma Yapmak Suretiyle Antalya İlinde Hazır Beton Fiyatlarında Zam Yapıldığı İddiası

220 Dosya kapsamında yer alan iddiaların temelini Göltaş Çimento, As Çimento ve Denizli Çimento'nun aralarında anlaşması sonucunda Antalya ilinde hazır beton fiyatlarının son iki ayda yaklaşık %40 oranında arttığı oluşturmaktadır. Bu bağlamda anılan teşebbüslere ait Antalya ilinde bulunan hazır beton santrallerinin fiyat hareketleri ile, analizin kapsamının genişletilerek karşılaştırmanın sağlanabilmesi amacıyla Antalya'ya önemli miktarda satış gerçekleştiren Konya Çimento'ya ait hazır beton tesislerine ilişkin fiyat hareketleri de incelenmiştir.

11-20/378-117

Tablo 2: Antalya İlinde Faaliyette Bulunan Çimento Teşebbüslerine Ait Hazır Beton Tesislerinin 2009-2010 Fiyat Hareketleri (TL /m³)

Şirket	MODERN	GÖLTAŞ				AS-ADO							KONYA			
	Antalya	Antalya	Alanya	Yeniköy	Manavgat	Altınova	Beldibi	Hurma	Konyaaltı	Manavgat	Serik	Yeniköy	Manavgat	Alanya	Elikesik	Serik
Oca.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

230 **I.3.1.1. Teşebbüs Bazında Yapılan Fiyat Hareketleri Analizi**

Yukarıdaki tabloda fiyat hareketlerine yer verilen tesisler farklı teşebbüslerin kontrolünde bulunduğundan söz konusu veriler ayrıştırılarak da incelenmiştir.

Denizli Çimento'nun hazır beton alanında faaliyette bulunan şirketi olan Modern Beton'un Antalya tesislerine ait fiyat hareketleri incelendiğinde; fiyatların 2009 yılında %(. . . . .), 2010 yılında %(. . . . .), iki yıllık süreçte ise toplamda %(. . . . .) oranında arttığı görülmektedir.

240 Göltaş Çimento'nun hazır beton alanında faaliyette bulunan şirketi Göltaş Hazır Beton'a ait Antalya'daki tesislerin ortalama fiyat verilerine ve fiyatların artış oranlarına aşağıda yer verilmektedir. Görüldüğü gibi, fiyatlar 2009 yılında %(. . . . .), 2010 yılında %(. . . . .), iki yıllık süreçte ise toplamda %(. . . . .) oranında artmıştır.

Tablo 3: Göltaş Hazır Beton 2009-2010 Antalya Ortalama Hazır Beton Fiyatları (TL /m³)

	Ortalama Fiyat	Artış Oranı ³ (%)
Oca.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Şub.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Mar.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Nis.09	(. . . . .)	(. . . . .)
May.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Haz.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Tem.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Ağu.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Eyl.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Eki.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Kas.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Ara.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Oca.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Şub.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Mar.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Nis.10	(. . . . .)	(. . . . .)
May.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Haz.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Tem.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Ağu.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Eyl.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Eki.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Kas.10	(. . . . .)	(. . . . .)
Ara.10	(. . . . .)	(. . . . .)

AS Çimento'nun hazır beton alanındaki bağlı ortaklığı As-Ado Beton'un Antalya tesislerinden gerçekleştirdiği satışlarına ait veriler de Tablo 4'te özetlenmektedir. Veriler, fiyatların 2009 yılında %(. . . . .), 2010 yılında %(. . . . .), iki yıllık süreçte ise toplamda %(. . . . .) oranında arttığına işaret etmektedir.

Tablo 4: As-Ado Beton'un 2009-2010 Antalya Ortalama Hazır Beton Fiyatları (TL /m³)

	Ortalama Fiyat	Artış Oranı (%)
Oca.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Şub.09	(. . . . .)	(. . . . .)
Mar.09	(. . . . .)	(. . . . .)

³ Bir önceki aya göre ortalama fiyatlardaki artış oranını ifade etmektedir.

Nis.09	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)

250 Son olarak, Konya Çimento'nun Antalya ilindeki hazır beton tesislerinin fiyat hareketleri incelendiğinde; fiyatların 2009 yılında %(.....), 2010 yılında %(.....), iki yıllık süreçte ise toplamda %(.....) oranında arttığı görülmektedir.

Tablo 5: Konya Çimento 2009-2010 Antalya Ortalama Hazır Beton Fiyatları (TL /m³)

Tesis	Ortalama Fiyat	Artış Oranı (%)
Oca.09	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)

Yukarıda gerçekleştirilen analizi özetleyen aşağıdaki 2009 Ocak-2010 Aralık zaman diliminde Antalya'da faaliyet gösteren entegre çimento tesislerinin hazır beton satış fiyatlarının yaklaşık olarak %(. ....) oranında arttığı ayı dönemde ise üretici fiyatları endeksinin %15 oranında arttığı⁴; dolayısıyla anılan dönemde fiyatların reel olarak %(. ....) civarında bir yükselme gösterdiği anlaşılmaktadır. Yukarıdaki analizi özetleyen aşağıdaki tabloda ise teşebbüslerin ortalama fiyatlarının hareketi birlikte izlenebilmektedir.

Tablo 6: Teşebbüs Bazında 2009-2010 Antalya Ortalama Hazır Beton Fiyatları (TL /m³)

Şirket	MODERN	GÖLTAŞ	AS-ADO	KONYA	ORTALAMA
Oca.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Şub.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Mar.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Nis.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
May.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Haz.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Tem.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Ağu.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Eyl.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Eki.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Kas.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Ara.09	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Oca.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Şub.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Mar.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Nis.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
May.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Haz.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Tem.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Ağu.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Eyl.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Eki.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Kas.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)
Ara.10	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)	(. ....)

Grafik 1: Teşebbüs bazında 2009-2010 Antalya Ortalama Hazır Beton Fiyat Hareketleri

(. ....TİCARİ SIR.....)

Veriler incelendiğinde dikkat çeken bir diğer husus da teşebbüslerin ortalama fiyatlarında meydana gelen artış miktarıdır. İncelenen dönemde Modern Beton'un

⁴ Aynı dönemler için üretici fiyatları endeksi ise sırasıyla; %5,69, %8,25 ve %15,07 olarak gerçekleşmiştir. Ocak 2009'da 156,65 olan ÜFE endeksi, Aralık 2009'da 165,56'ya, Aralık 2010'da ise 180,25'e yükselmiştir.

fiyatları (.....) TL, Göлтаş Hazır Beton'un fiyatları (.....) TL, As-Ado'nun fiyatları (.....) TL ve Konya Çimento'nun fiyatları (.....) TL artmıştır.

280 Öte yandan, başvuruda 2010 yılı Eylül ve Ekim aylarında dökme çimentoya yaklaşık %50 oranında zam yapıldığı, aynı zamanda Antalya iline hazır beton satışı yaptığı belirtilen söz konusu firmaların daha sonra hazır beton fiyatlarına zam yaptıkları iddiası yer almaktadır. Bahse konu aylardaki ortalama hazır beton fiyat artışları incelendiğinde, Modern Beton'un ortalama fiyatlarının %(.....) ve %(.....) oranında; Göлтаş Hazır Beton'un ortalama fiyatlarının %(.....) ve %(.....) oranında; As-Ado Beton'un ortalama fiyatlarının %(.....) ve %(.....) oranında; Konya Çimento'nun ortalama fiyatlarının ise %(.....) ve %(.....) oranında arttığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında başvuruda belirtilen dönemde, teşebbüslerin Antalya ili ortalama hazır beton fiyatlarında belirtilen oranda olmasa da yıl ortalamasının üzerinde bir artış yaşandığı

290 anlaşılmaktadır.

1.3.1.2.Yerleşim Yeri Bazında Yapılan Fiyat Hareketleri Analizi

Tablo 2'de yer alan verileri, hazır beton tesislerinin buldukları konuma göre de analiz etmek mümkündür. Bu çerçevede tesisleri satış gerçekleştirdikleri yerleşim birimlerine göre Antalya (merkez), Alanya, Serik, Manavgat ve Yeniköy olmak üzere gruplandırmak mümkündür⁵.

Antalya merkezinde As-Ado Beton'a, Modern Beton'a ve Göлтаş Hazır Beton'a ait tesisler bulunmaktadır. Aşağıdaki tablo ve grafikte bu tesislere ait fiyat hareketlerine yer verilmektedir.

Tablo 7: Antalya Merkezde Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyatlar (2009-2010) (TL /m³)

Şirket	MODERN	GÖLTAŞ	AS-ADO
Tesis	Antalya	Antalya	Altınova
Oca.09	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)

⁵ Haklarında tutarlı ve düzenli veri bulunmayan As-Ado Beton'a ait Beldibi, Hurma ve Konyaaltı tesisleri ile Konya Çimento'ya ait Elikesik (Alanya) tesisleri bu bölümdeki analize dahil edilmemiştir.

Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)
--------	---------	---------	---------

Grafik 2: Antalya Merkezde Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyat Hareketleri (2009-2010)

(.....TİCARİ SIR.....)

310 Veriler; Modern Beton'un fiyatlarının 2009 yılında %(.....), 2010 yılında %(.....), 2009 Ocak-2010 Aralık döneminde ise toplamda %(.....) oranında arttığına işaret etmektedir. Aynı dönemde, söz konusu artışlar Göltaş Hazır Beton için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşirken; AS-ADO için %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, incelenen dönemde Modern Beton'un fiyatları (.....)TL, Göltaş Hazır Beton'un fiyatları (.....) TL, AS-ADO'nun fiyatları ise (.....) TL artmıştır.

Alanya ilçesinde incelenen teşebbüslerden Konya Çimento ve Göltaş Hazır Beton faaliyette bulunmaktadır. Alanya ilçesindeki fiyat hareketlerini aşağıdaki tablo ve grafik üzerinden analiz etmek mümkündür:

Tablo 8: Alanya'da Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyatlar (2009-2010) (TL /m³)

Şirket	GÖLTAŞ	KONYA
Tesis	Alanya	Alanya
Oca.09	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)

Grafik 3: Alanya Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyat Hareketleri (2009-2010)

(.....TİCARİ SIR.....)

Mevcut veriler; Göлтаş Hazır Beton'un fiyatlarının 2009 yılında %(.....), 2010 yılında %(.....), toplamda 2009 Ocak-2010 Aralık döneminde ise %(.....) oranında arttığına işaret etmektedir. Aynı dönemde, söz konusu artışlar Konya Çimento için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. İncelenen dönemde Göлтаş Hazır Beton'un ortalama fiyatları (.....) TL, Konya Çimento'nun ortalama fiyatları ise (.....) TL artmıştır.

Serik ilçesinde entegre çimento teşebbüslerinden Konya Çimento ile As-Ado Beton faaliyet göstermektedir. Söz konusu teşebbüslere ait hazır beton tesislerinin 2009 ve 2010 yılı satışlarından elde edilen ağırlıklı ortalama fiyatlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 9: Serik'te Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyatlar (2009-2010) (TL /m³)

Şirket	AS-ADO	KONYA
Tesis	Serik	Serik
Oca.09	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)

Grafik 4: Serik'te Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyat Hareketleri (2009-2010)

(.....TİCARİ SIR.....)

350

Verilerin analiz edilmesi sonucunda; As-Ado Beton'un fiyatlarının 2009 yılında %(.....), 2010 yılında %(.....), incelenen dönemde ise toplamda %(.....) oranında arttığı tespit edilmiştir. Aynı dönemde, söz konusu artışlar Konya Çimento için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. İncelenen dönemde As-Ado Beton'un ortalama fiyatlarının (.....) TL, Konya Çimento'nun ortalama fiyatlarının ise (.....)TL arttığı tespit edilmiştir.

Manavgat ilçesinde entegre çimento teşebbüslerinden Konya Çimento ile As-Ado Beton'un yanında Göltaş'ın da faaliyet gösterdiği görülmektedir. Anılan teşebbüslere ait hazır beton tesislerinin 2009 ve 2010 yılı satışlarından elde edilen ağırlıklı ortalama fiyatlarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 10: Manavgat'ta Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyatlar (2009-2010) (TL /m³)

Şirket	Göltaş	AS-ADO	KONYA
Tesis	Manavgat	Manavgat	Manavgat
Oca.09	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)

360

Grafik 5: Manavgat'ta Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyat Hareketleri (2009-2010)

(.....TİCARİ SIR.....)

370 Veriler; Göltaş'ın fiyatlarının 2009 yılında %(.....), 2010 yılında %(.....), 2009 Ocak-2010 Aralık döneminde ise toplamda %(.....) oranında arttığına işaret etmektedir. Aynı dönemde, söz konusu artışlar As-Ado Beton için sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşirken; Konya Çimento için %(.....), %(.....), ve (.....) olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, incelenen dönemde Modern Beton'un fiyatları (.....) TL, Göltaş Hazır Beton'un fiyatları (.....) TL, As-Ado'nun fiyatları ise (.....)TL artmıştır.

Son olarak, 2009 yılı sonundan itibaren As-Ado Beton'a rakip olarak Göltaş da Yeniköy'de faaliyete başlamıştır. Aşağıda, anılan teşebbüslere ait fiyat hareketlerine yer verilmektedir:

Tablo 11: Yeniköy'de Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyatlar (2010) (TL /m³)

Şirket	Göltaş	AS-ADO
Tesis	Yeniköy	Yeniköy
Oca.10	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)

380

Grafik 6: Yeniköy'de Faaliyette Bulunan Teşebbüslere Ait Fiyat Hareketleri (2009-2010)

(.....TİCARİ SIR.....)

Veriler incelendiğinde 2010 yılı başında yaklaşık (.....) TL olan fiyat farkının (.....) TL'ye indiği, fiyatlar arasındaki makasın yıl içinde daraldığı görülmektedir.

390 Antalya ilinde faaliyette bulunan entegre çimento teşebbüslerine ait hazır beton tesislerinin uyguladıkları fiyatlar genel olarak ele alındığında, fiyatların 2009-2010 yıllarında genel anlamda artış eğiliminde olduğu ve düzenli bir biçimde olmasa da ortalama fiyatlar arasında paralelliklerin yaşandığı görülmektedir. Antalya il genelinde Ocak 2009'da (.....) TL civarında seyreden hazır beton fiyatlarının 2010 yılı sonunda

(.....) TL civarında seyretmeye başladığı; bunun da ortalamada yaklaşık %(.....) civarında bir artışa denk geldiği görülmektedir.

400 Öte yandan, tesislerin yerleşik bulunduğu yerler açısından bir inceleme yapıldığında ise Antalya merkezinde Modern Beton, Göltaş Hazır Beton ve As-Ado Beton'un; Alanya'da Göltaş Hazır Beton ve Konya Çimento'nun; Serik'te As-Ado Beton ve Konya Çimento'nun ve Manavgat'ta As-Ado Beton, Göltaş Hazır Beton ve Konya Çimento'nun fiyat hareketlerinin benzer yapıda olduğu gözlemlenmektedir. Yeniköy'de ise Göltaş ve As-Ado Beton arasındaki fiyat makasının 2010 yılında giderek daraldığı tespit edilmiştir.

Fiyat artışlarının kaynaklarının incelenmesi bakımından, artışın incelenen dönemdeki enflasyon oranlarıyla karşılaştırılması önem taşımaktadır. 2009 Ocak-Aralık dönemi, 2010 Ocak-Aralık dönemi ve 2009 Ocak-2010 Aralık dönemi için üretici fiyatları endeksindeki (ÜFE) artış ise sırasıyla; %5,69, %8,25 ve %15,07 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla incelenen dönemde fiyatların reel olarak yaklaşık %(.....) oranında arttığı tespit edilmiştir.

410 ÜFE rakamlarının ekonominin tamamını yansıttığı ve çimento/hazır beton sektörlerine özgü maliyetlerin ÜFE'den farklı düzeylerde artabileceği düşünülerek raporun devamında, fiyat artışının arkasında yatan nedenler önce hazır betonun ana hammaddesi olan çimento fiyatları, daha sonra ise teşebbüslerin sunduğu maliyet verileri üzerinden incelenmiştir.

1.3.1.3. Çimento Fiyatlarında Meydana Gelen Değişiklikler

Hazır beton ürününün ana girdisi olan çimento fiyatlarının da değerlendirilebilmesi bakımından haklarında önaraştırma yapılan teşebbüsler ve Konya Çimento'dan 2009 ve 2010 yıllarındaki satışlar ve satış fiyatlarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Elde edilen veriler ile oluşturulan dökme çimentoya yönelik grafikler aşağıda sunulmaktadır.

420 **Grafik 7: Antalya İli CEM I 42,5 Çimento Türü Ortalama Satış Fiyatları⁶**

(.....TİCARİ SIR.....)

430 Grafikte incelenen CEM I 42,5 türü çimento incelenen teşebbüslerce en fazla satışı gerçekleştirilen çimento türüdür. Dolayısıyla, anılan çimento fiyatlarındaki değişim hazır beton maliyetlerinde meydana gelen değişimde etkili olmaktadır. Antalya ili CEM I 42,5 türü dökme çimento satış rakamlarının 2009 ve 2010 yıllarında genel bir artış eğilimi içerisinde olduğu görülmektedir. 2009 yılında As Çimento, Denizli Çimento ve Konya Çimento aylık ortalama satış fiyatları sırasıyla yaklaşık olarak %(.....), %(.....) ve %(.....) oranlarında artarken, 2010 yılında söz konusu artış oranları sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) olmuştur. Göltaş Çimento'nun 2010 yılı satış fiyatları yaklaşık olarak %(.....) oranında artış göstermiştir. Söz konusu artış oranları 2009 ve 2010 yılları ÜFE artış oranları ile karşılaştırıldığında (sırasıyla %5,69 ve %8,25), teşebbüslerin çimento satış fiyatlarındaki artışların ÜFE'deki artışın oldukça üzerinde olduğu görülmektedir. Ayrıca başvuruda dökme çimentoya yaklaşık %50 oranında

⁶ Dosya mevcudunda Göltaş Çimento'nun 2009 yılı Antalya ili satış verileri bulunmadığından söz konusu veri grafikte yer almamaktadır.

440 zam yapıldığı belirtilen 2010 yılı Eylül ve Ekim aylarında, değerlendirme yapılan tüm teşebbüslerin fiyatlarında artış görülmektedir. Antalya ili CEM I 42,5 türü dökme çimentoya ilişkin As Çimento'nun ve Göltaş Çimento'nun 2010 yılı satış fiyatları arasında paralellik gözlenmekle beraber, 2009 ve 2010 yıllarında incelemeye konu dört teşebbüsün fiyatları arasında düzenli ve belirgin bir paralellikten bahsetmek mümkün görülmemektedir.

Grafik 8: Burdur İli CEM I 42,5 Çimento Türü Ortalama Satış Fiyatları⁷

(.....TİCARİ SIR.....)

450

Burdur ilinde, 2009 yılında Göltaş Çimento ve As Çimento aylık ortalama satış fiyatları sırasıyla yaklaşık olarak %(.....) ve %(.....) oranlarında artarken, 2010 yılında söz konusu artış oranları sırasıyla %(.....) ve %(.....) olmuştur. Anılan dönemde teşebbüslerin satış fiyatları arasında düzenli ve belirgin bir paralellikten bahsetmek mümkün değildir.

Grafik 9: Isparta İli CEM I 42,5 Çimento Türü Ortalama Satış Fiyatları⁸

460

(.....TİCARİ SIR.....)

470

Isparta ilinde Göltaş Çimento ve As Çimento'nun fiyatlarında 2009 yılında yüksek oranlarda artış olduğu görülmüştür. 2010 yılında ise Göltaş Çimento, As Çimento ve Konya Çimento satış fiyatlarında sırasıyla yaklaşık olarak %(.....), %(.....) ve %(.....) oranlarında artış olmuştur. Başvuruya konu 2010 yılında Isparta iline ilişkin, Konya çimento ortalama satış fiyatlarında (.....) olmadığı görülmekte, As Çimento ve Göltaş Çimento ortalama satış fiyatlarının ise daha çok değişkenlik gösterdiği ve bu nedenle fiyat hareketlerinde bir paralellikten bahsetmenin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Çimento fiyatlarına ilişkin inceleme söz konusu fiyatların bir paralellik/birliktelik içinde arttığına işaret etmese de, çimento fiyatlarında görülen artışın hazır beton fiyatlarına yansımadığını söyleyebilmek mümkün değildir. Yukarıda da görüldüğü gibi Antalya iline en fazla satılan çimento türü olan CEM I 42,5 dökme çimentonun fiyatı (.....)-(.....) TL bandından (.....)-(.....) TL bandına hareket etmiştir. Çimento fiyatlarının, hazır beton maliyetlerinin yaklaşık %40'ını oluşturduğu düşünüldüğünde çimento fiyatlarındaki artışın hazır beton fiyatlarındaki artışı tetiklediği ifade edilebilecektir. Ancak hem

⁷ Dosya kapsamında elde edilen verilere göre Göltaş Çimento, As Çimento ve Denizli Çimento tarafından Burdur iline Cem II 42,5 türünde çimento satışı gerçekleştirilmiştir, ancak söz konusu satış hacimlerinin azlığı nedeniyle yanıltıcı sonuçlar verebileceği gerekçesiyle grafiğe aktarılmamıştır.

⁸ Isparta iline Göltaş Çimento ve As Çimento CEM II 42,5 türü çimento satışı gerçekleştirmiştir. Ancak, As Çimento'nun satış hacminin (.....) nedeniyle karşılaştırma yapılmamıştır. Konya Çimento ise Isparta'nın Yalvaç ilçesinde (.....) adında tek bir müşterisine CEM I 42,5 dökme çimento satışı yapmaktadır.

480 çimento'nun hem de hazır betonun aynı dikey bütünleşik teşebbüsler tarafından üretildiği göz önüne alındığında, teşebbüsün tamamı açısından, çimento fiyatlarındaki artışın hazır beton maliyetlerine yansımalarının teşebbüsün kârlılığı bakımından önemli bir değişken olmayabileceği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, teşebbüsün üretim tercihlerinin belirlenmesinde daha önemli bir kıstas olabilecek çimento üretim maliyetlerinin artıp artmadığının incelenmesi faydalı olacaktır.

1.3.1.4. Çimento Üretim Maliyetlerinde Meydana Gelen Değişiklikler

490 Teşebbüslerin gerçekleştirdikleri fiyat artış ya da azalışlarında maliyet algılarının rol oynayıp oynamadığının tespiti amacıyla hazır betonun en önemli girdisi konumunda olan çimento'nun üretim maliyetlerine ilişkin olarak; teşebbüslerce sunulan maliyet rakamları incelenmiştir.

Aşağıda, teşebbüslerin sunduğu çimento⁹ üretim maliyetlerine ilişkin veriler ve bu veriler üzerinden oluşturulan grafiğe yer verilmektedir:

Tablo 12: 2009-2010 Yılları Çimento Üretim Maliyetleri (TL /ton)

	DENİZLİ	GÖLTAŞ	AS	KONYA
Oca.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.09	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Oca.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şub.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Mar.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Nis.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
May.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Haz.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tem.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ağu.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eyl.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eki.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kas.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ara.10	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Grafik 10: 2009-2010 Yılları Çimento Üretim Maliyetleri

(.....TİCARİ SIR.....)

500 Verilere göre Denizli Çimento'nun maliyetleri genel olarak yatay bir seyir izlemekte, diğer teşebbüslerin maliyetleri ise dalgalı bir yapıda bulunmaktadır. Konya Çimento'nun 2009 sonu 2010 başı arasındaki fiyat sıçraması ile Denizli Çimento

⁹ Yapılan analizde en fazla satılan/tüketilen çimento türü olması sebebiyle CEM I 42,5 çimento türü dikkate alınmıştır.

(.....)	Antalya (merkez)	(.....)
(.....)	Antalya (merkez)	(.....)
(.....)	Antalya (merkez)	(.....)
(.....)	Antalya (merkez)	(.....)
(.....)	Antalya (merkez)	(.....)
(.....)	Alanya	(.....)
(.....)	Alanya	(.....)
(.....)	Alanya	(.....)
(.....)	Alanya	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)
(.....)	Manavgat	(.....)

Yukarıdaki örnekler incelendiğinde, farklı alıcılara rakip teşebbüslerce satış yapıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, dosya mevcudu verilerden pazarın paylaşıldığı iddiasını destekleyen herhangi bir bulgu tespit edilememiştir.

Ayrıca, yapılan yerinde incelemelerde teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapıldığına dair herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılmamıştır.

520 I.3.3. Dosya Konusu İddiaların 4054 Sayılı Kanun Kapsamında Değerlendirilmesi

Dosya konusu iddiaların değerlendirilmesi amacıyla, başvuruda adı geçen teşebbüslere ait çimento ve hazır beton tesislerinde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş; ayrıca, hem anılan teşebbüslerden hem de Antalya iline önemli miktarda çimento satışı gerçekleştiren ve Antalya'nın ilçelerinde hazır beton tesisleri işleten Konya Çimento'dan satış ve maliyet verileri temin edilerek bu veriler incelenmiştir.

530 Gerçekleştirilen yerinde incelemelerde dosya konusu şikâyette yer alan fiyatların birlikte belirlendiği ve müşterilerin paylaşıldığına ilişkin olarak herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılmamıştır.

Öte yandan, 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüsler arasında bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda uyumlu eylem karinesinin işletilmesi mümkündür. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasında,

"Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil

540 eder.”; dördüncü fıkrasında ise, “*Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir.*”

denilmektedir. Rekabet Kurulu’nun 24.6.2009 tarih ve 09-30/637-150 sayılı kararında:

“*Teşebbüslerin ekonomik ve rasyonel gerekçelerle uyumlu eylem iddiasını çürütme şanslarının bulunması, tek başına bilinçli paralellikten uyumlu eylem sonucuna ulaşamayacağını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, sadece paralel davranışa dayanılarak uyumlu eylem iddiasında bulunmamak, firmalar arasındaki bağlantıyı gösterir delilleri ortaya koymak gerekmektedir. Uyumlu eylemde bir anlaşmanın tüm unsurlarının bulunması gerekmemekle birlikte, uyumlu eylem tarafların davranışlarından açıkça anlaşılabilir bir koordinasyondan kaynaklanmalıdır.*”

denilmekte ve uyumlu eylemin varlığı için gerekli olan unsurlar tanımlanmaktadır:

550 “- *Teşebbüsler arasında bir tür koordinasyon ya da işbirliği bulunmalıdır.*

- *Koordinasyon, taraflar arasındaki doğrudan ya da dolaylı bir bağlantıdan kaynaklanmalıdır.*

- *Bu bağlantının amacı, rakiplerin gelecekteki davranışlarına ilişkin belirsizlikleri ortadan kaldırmak olmalıdır.*”

560 Teşebbüsler, pazardaki değişik parametrelerin belirlenmesi ya da belirli şekilde hareket etmek konusunda doğrudan anlaşmalar dahi teşebbüslerin pazardaki belirsizliğin ortadan kaldırılması ve rakiplerin davranışlarının etkilenmesi amacıyla koordinasyon içinde olmaları ya da işbirliği yapmaları rekabet hukuku kapsamında ihlal olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede teşebbüslerin, rakipler arasında toplantı yapılması ya da iletişim kurulması, fiyat, üretim miktarı ve satış koşulları gibi konularda teşebbüsler arası bilgi değişimi yapılması veya ileriye dönük fiyat açıklamaları ile pazarın yapay olarak şeffaf hale getirilmesi gibi eylemler yoluyla pazardaki belirsizliği ortadan kaldırmayı amaçlamaları uyumlu eylem kapsamında değerlendirilebilecektir.

570 Ayrıca, konuya ilişkin bir OECD çalışmasında¹¹ birlikte hareket etmeye yönelik bir anlaşmanın yokluğunda, tarafların iletişim kurup kurmadıklarının ve teşebbüs davranışlarının teşebbüsün tek taraflı kişisel çıkarlarına aykırı olup olmadığının en önemli iki tali delil olarak kabul edildiği görülmektedir. Mevcut dosya özelinde de Göltaş, Denizli Çimento ve As Ado’da yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüslerin pazardaki belirsizliğin ortadan kaldırılmasını amaçlayan bir koordinasyon ya da işbirliği içinde olduklarını gösteren herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılmamıştır.

Yukarıda yer alan bilgiler çerçevesinde, her ne kadar Göltaş, As Ado, Konya Çimento ve Denizli Çimento’nun 2009 ve 2010 yılları Antalya ili hazır beton fiyatlarının belirli oranda birlikte hareket ettiği görülse de belirtilen fiyat hareketlerinin söz konusu teşebbüsler arasında gerçekleştirilen herhangi bir anlaşma veya uyumlu eylemden kaynaklandığı değerlendirmesinin yapılabilmesi için gerekli olan herhangi bir belge ya da bilginin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

¹¹ OECD (2006), “Prosecuting Cartels Without Direct Evidence”, DAF/COMP/GF(2006)7.

11-20/378-117

580 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

590

600

610

**31.03.2011 tarihli, 11-20/378-117 sayılı Kurul Kararına
KARŞI OY GEREKÇESİ**

620 Rekabet Kurulu'nun 31.03.2011 tarihli, 11-20/378-117 sayılı Kararına aşağıda izah edilen nedenlerden dolayı iştirak etmemiz mümkün olamamıştır.

630 Kurul'un mezkûr kararı; Göлтаş Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic A.Ş., Denizli Çimento Sanayi Türk A.Ş., As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Konya Çimento Sanayi A.Ş. unvanlı teşebbüslerin, dökme çimento ve hazır beton sektöründe birlikte hareket etmek suretiyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirip gerçekleştirmediklerine yönelik olarak soruşturma açmaya gerekli bir durumun olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan önaraştırmaya ilişkindir. Kararda, söz konusu eylemlerin bir anlaşma veya eylemden kaynaklandığına ilişkin herhangi bir belge ve bilginin bulunmadığından hareketle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

640 Dosyada yer alan, teşebbüsler arasında açık bir iletişim olup olmadığına yönelik belgelerin incelenmesi sonucunda, teşebbüslerin rekabete aykırı bir anlaşma içerisinde bulduklarına ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamamış olması kabul edilmekle birlikte, Önaraştırma Raporu'nda da yer verilen fiyat hareketlerine ilişkin bilgilerden, ilgili piyasada gözle görülür bir paralelliğin olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bahsedilen bu fiyat paralelliğinin, Kanun'un 4. maddesi anlamında, teşebbüsler arasındaki bir uyumlu eylemden kaynaklanıp kaynaklanmadığının, dolayısıyla da ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanıp dayanmadığının tespit edilebilmesi için, teşebbüs davranışlarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi uygun olacaktır.

Bu değerlendirmeler ve gerekçeler ışığında, Kanununun 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespit edilebilmesi için soruşturma açılması gerektiğini düşündüğümüzden çoğunluğun görüşüne katılmamız mümkün olamamıştır.

Doç Dr. Cevdet İlhan GÜNAY
Kurul Üyesi

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi

650

Murat ÇETİNKAYA
Kurul Üyesi